

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра професійної освіти в сфері технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету мистецтв і моди

Наталія ОСТАПЕНКО
(підпис)

« 12 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни *Педагогічна майстерність у професійній освіті*

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти магістр

Спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – А5.36 Професійна освіта (Технологія виборів легкої промисловості)

Освітня програма Професійна освіта (Технологія виборів легкої промисловості)

Факультет мистецтв і моди

Київ
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Семенова Алла Василівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Схвалено вченою радою факультету мистецтв і моди

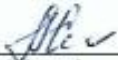
від «12» червня 2025 року, протокол № 13

Схвалено науково-методичною радою факультету мистецтв і моди

від «10» червня 2025 року, протокол № 13

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Протокол від «10» червня 2025 року № 14

Завідувач кафедри Алла СЕМЕНОВА
(підпис)

Погоджено:

Гарант ОП кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну Інна КОСЯК
(повна назва кафедри) (підпис)

«10» червня 2025 р.

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	очна форма здобуття вищої освіти	заочна, дистанційна форма здобуття вищої освіти
Кількість годин / кредитів – 180 / 6	обов'язкова	
Змістові модулі – 3	Рік підготовки:	
Розділи –	1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Семестр	
	2-й	2-й
	Лекції	
	24 год.	4 год.
Загальна кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи – 8,5	Практичні	
	24 год.	4 год.
	Семінарські	
	-	-
	Лабораторні	
	-	-
	Індивідуальні	
	-	-
	Самостійна робота	
	132 год.	172 год.
	Індивідуальне науково-дослідне завдання: -	
	Вид підсумкового контролю: екзамен (семестр 2)	

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів

Змістовий модуль 1. Майстерність управління собою в педагогічній взаємодії.

Змістовий модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії у діалозі.

Змістовий модуль 3. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні.

Мета курсу – полягає у створенні можливостей моделювання реального педагогічного процесу в стінах ЗВО, у включенні здобувача освіти в цей процес як суб'єкта, який оволодіває компетентностями організації власної педагогічної діяльності і аналізує шляхи професійного саморозвитку.

Результати навчання:

знати та розуміти: сутність професійного педагогічного спілкування як діалогу і вміння реалізувати критерії діалогічної взаємодії; сутність психолого-педагогічних вимог до переконування; основні види словесного сугестивного впливу, їх ролі у педагогічній взаємодії;

вміти: аналізувати досягнення діалогічної взаємодії на занятті; будувати індивідуальну педагогічну бесіду відповідно до методики контактної взаємодії; створювати образні бачення в педагогічній розповіді, демонструвати інтонаційну виразність повідомлення; управляти своїм зовнішнім виглядом, доцільно використовуючи невербальні засоби у спілкуванні; аналізувати педагогічні ситуації, спираючись на теоретичні засади професійної педагогічної взаємодії;

здатен продемонструвати: застосування невербальної комунікації (мова тіла, міжособистісний простір, часова характеристика спілкування), шляхів досягнення зовнішньої виразності Вчителя;

володіти навичками: технології розробки творчого задуму заняття; аналізувати педагогічні ситуації, виокремлюючи прийоми педагогічної взаємодії; системи вправ для удосконалення техніки мовлення; побудови і техніки виконання педагогічної розповіді, бесіди; діалогізації педагогічного монологу; техніки управління своїм психічним станом та прийомами налагодження контакту у педагогічній взаємодії;

самостійно вирішувати: стилі, моделі, позиції у спілкуванні.

Компетентності та програмні результати навчання:

ІК Здатність розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру і проблеми у професійній освіті;

ЗК 3 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності);

ЗК 5 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК 7 Здатність до міжособистісної взаємодії;

ФК 1 Здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти;

ФК 2 Здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу в професійній освіті;

ФК 3 Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище професійної освіти;

ФК 6 Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності;

ПРН 1 Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти;

ПРН 3 Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію;

ПРН 4 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проєктів;

ПРН 5 Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проєктів у професійній освіті та міждисциплінарних проєктів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів;

ПРН 7 Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання;

ПРН 9 Будувати і досліджувати моделі процесів у галузі професійної освіти;

ПРН 10 Здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти;

ПРН 11 Знати методи, форми, засоби навчання та виховання, прийоми педагогічної майстерності, нормативні документи стосовно діяльності у закладі професійної освіти.

Необхідні передумови: знання з основ педагогіки, основ психології.

Види навчальних занять: лекція, практичне, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного навчання, практичний.

Методи контролю: письмовий, практичний, тестовий.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр 2).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання (критично-аналітичні та оглядові роботи), питання для модульних контролів, тести до модульних контролів, звіти з практичних робіт.

Мова навчання: українська.

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми лекції, практичного, лабораторного, семінарського, індивідуального заняття	Кількість годин за формами здобуття вищої освіти:	
		очна	заочна, дистанційна
Змістовий модуль 1. Майстерність управління собою в педагогічній взаємодії		60	
1	Тема: Педагогічна діяльність і педагогічна майстерність		
	Лекція 1. Педагогічна діяльність і педагогічна майстерність План 1. Історичний екскурс у становлення професії Вчителя. 2. Поняття педагогічної діяльності як мета-діяльності, спрямованої на розвиток здобувачів освіти. Рефлексивна діяльність педагога. 3. Педагогічна майстерність і педагогічний талант. Елементи педагогічної майстерності. 4. Педагогічна ситуація і педагогічна задача. 5. Розповідь Учителя як модель педагогічної діяльності.	4	0,66
	Практична робота 1. Педагогічна діяльність і педагогічна майстерність 1. Витоки педагогічної майстерності. 2. Майстерність Учителя в розв'язанні педагогічних задач. 3. Розповідь викладача. Написання твору «Майстерність мого Вчителя» (або: «Порівняльна характеристика двох викладачів», «Аналіз педагогічної ситуації, що вплинула на мене»).	4	0,67
	Самостійна робота. 1. Опрацювання теми «Самовиховання педагога - шлях формування педагогічної майстерності». 2. Опрацювання теми «Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності».	16	20
2	Тема: Педагогічна техніка Вчителя		
	Лекція 2. Педагогічна техніка викладача вищої освіти План 1. Поняття педагогічної техніки. Внутрішня і зовнішня техніки викладача. 2. Способи управління психічним станом під час налаштування на публічну діяльність і в умовах її здійснення. 3. Імідж педагога. Засоби статичної і динамічної експресії у мові тіла. 4. Культура і техніка мовлення викладача.	4	0,67
	Практична робота 2. - майстерність керування психічним самопочуттям в діяльності викладача; - зовнішній вигляд викладача, основи мімічної та пантомімічної виразності; - дихання й голос як елементи педагогічної техніки; - дикція як елемент педагогічної техніки; - комунікативні якості професійного мовлення. Техніка мовлення. Підбір і демонстрація скоромовок і	4	0,66

	образних уявлень в тексті.		
	Самостійна робота. - Розробка тексту і режисури педагогічної розповіді.	16	20
Змістовий модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії у діалозі		60	
4	Тема: Майстерність педагогічного спілкування Лекція 3. Майстерність педагогічного спілкування План 1. Педагогічне спілкування, його функції, види. 2. Діалогічне педагогічне спілкування, його критерії. 3. Контакт у педагогічному діалозі, позиції, бар'єри. 4. Стили і моделі педагогічного спілкування. 5. Психолого-педагогічні умови майстерної взаємодії у педагогічному спілкуванні.	4	0,67
	Практична робота 3. - Технологія організації індивідуальної педагогічної бесіди. - Уява педагога як умова прогнозування у спілкуванні. - Комунікативність педагога.	4	0,66
	Самостійна робота. Опрацювання тем «Переконування і навіювання в індивідуальній педагогічній бесіді».	16	20
	Тема: Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди		
	Лекція 4. Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди План 1 Індивідуальна педагогічна бесіда як модель взаємодії. 2. Структура бесіди. Етап моделювання. 3. Методика контактної взаємодії як технологія забезпечення контакту. 4. Техніки взаємодії у процесі аналізу проблеми та способу її вирішення. Активне слухання педагога. Я-висловлювання. 5. Прийоми педагогічної взаємодії.	4	0,67
	Практична робота 4. Увага та спостережливість викладача. Педагогічний такт Викладача-майстра на різних етапах проведення бесіди. Стратегії і прийоми педагогічної взаємодії. Участь у творчому заході «Сходінка до педагогічної майстерності».	4	0,67
	Самостійна робота. Проведення і аналіз педагогічного дослідження до однієї з тем II модуля. Підготовка тез за матеріалами дослідження. Участь у творчому заліку «Сходінка до педагогічної майстерності».	16	20
	Змістовий модуль 3. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні	60	
	Тема: Заняття як навчальний діалог викладача з здобувачами освіти		
	Лекція 5. Заняття як навчальний діалог викладача з здобувачами освіти План	4	0,66

1. Гуманізація навчання - стратегія діяльності сучасної вищої школи. 2. Лекція-діалог як форма гуманістичного навчання. 3. Особливості організації лекції-діалогу, його характеристика, показники ефективності. 4. Особистісні властивості викладача, який веде лекцію-діалог. 5. Творчий задум лекції-діалогу. 6. Творче самопочуття викладача на занятті, шляхи його забезпечення.		
Практична робота 5. Увага та спостережливість викладача. Педагогічний такт Викладача-майстра на різних етапах проведення бесіди. Стратегії і прийоми педагогічної взаємодії. Участь у творчому заході «Сходінка до педагогічної майстерності».	4	0,66
Самостійна робота. Розробити програму самоналаштування на заняття як творчу публічну діяльність.	16	20
Тема: Майстерність побудови діалогічної взаємодії на занятті		
Лекція 6. Майстерність побудови діалогічної взаємодії на занятті План 1. Відмінності в організації уроку за моделями «лекція-діалог» і «лекція-монолог». Умови, що забезпечують діалог викладача і здобувачів освіти на занятті. 2. Організація діалогічної взаємодії на початковому етапі заняття. 3. Майстерність використання діалогізації у процесі вивчення нового матеріалу. 4. Діалог як комунікативне забезпечення бесіди на занятті. 5. Майстерність діалогу викладача на етапі перевірки і оцінки рівня навчальних досягнень.	4	0,66
Практична робота 6. - майстерність спілкування у процесі викладу нового матеріалу. - монолог як прихований діалог. Діалог у процесі бесіди. - майстерність викладача в організації взаємодії між здобувачами освіти під час групової роботи на занятті. - взаємодія викладача з здобувачами освіти під час перевірки рівня навчальних досягнень. Техніка активного слухання. Розробити фрагмент заняття (на вибір: початковий етап, перевірка домашнього завдання, вивчення нового матеріалу, узагальнення знань), визначити засоби діалогізації навчального процесу, дотримуючись вимог до заняття-діалогу. - Оформити конспект фрагменту заняття. - Продумати режисуру виступу. Презентувати підготовлений фрагмент уроку	4	0,67

Самостійна робота. Опрацювати тему «Вивчення передового досвіду викладачів - шлях до педагогічної майстерності». Познайомитися з досвідом запровадження діалогічної взаємодії на занятті (спостереження в ЗП(ПТ)О на педагогічній практиці, вивчення літератури).	16	20
Самостійна робота. Підготовка до модульного тестового контролю	36	52
Разом з дисципліни	180	

4 ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Не передбачено робочою програмою.

5 ОЦІНЮВАННЯ

5.1 Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
15	15	15	15	15	15	10	100

5.2 Розподіл балів за видами робіт

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виконання практичних робіт	15	15	15	15	15	15	90
Екзамен	10						10
Всього з дисципліни							100

5.3 Критерії оцінювання

Поточного контролю:

Виконання кожної практичної роботи оцінюється кількістю балів:

відмінне виконання лише з незначною кількістю несуттєвих помилок – 15 балів;

виконання вище середнього рівня з кількома помилками – 14 балів;

виконання з певною кількістю суттєвих помилок – 13 балів;

виконання зі значною кількістю суттєвих помилок – 12 балів;

виконання зі значною кількістю суттєвих помилок і недоліків – 11 балів;

виконання відповідає мінімальним критеріям – 1...10 балів.

Модульний тестовий контроль містить 20 питань, кожне з яких оцінюється в 0,5 бали, всього 10 балів.

Здобувач освіти отримує позитивну оцінку з дисципліни, якщо за семестр його сумарний рейтинговий бал становить не менше 60 балів. Отримання мінімальної оцінки з дисципліни можливе за умови виконання всіх практичних робіт у повному обсязі та проходження модульного тестового контролю.

Оскарження оцінювання з дисципліни здійснюється на підставі заяви студента на ім'я декана факультету шляхом створення комісії, до складу якої входять гарант освітньої програми, викладач та завідувач кафедри.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР / заліку	Оцінка за шкалою КНУТД	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

6 ПОЛІТИКА КУРСУ**6.1 Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:**

- самостійне виконання всіх практичних робіт, самостійних робіт, проходження модульного тестового контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

6.2 Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.**6.3 Умови освоєння курсу:**

- відвідування практичних занять є обов'язковим;
- активність під час практичних занять;
- практичні роботи є обов'язковими для виконання та повинні здаватися у встановлені терміни. Якщо роботи здаються пізніше зазначених термінів, за них виставляються мінімальні бали;
- студенти, що навчаються за індивідуальним графіком, повинні самостійно освоювати теми лекційних занять, самостійно виконувати всі практичні роботи та захищати їх згідно встановленого індивідуального графіку навчання, попередньо узгодженого з викладачем;
- у випадку пропусків занять та нездачі практичних і самостійних робіт у встановлені терміни через поважні причини (лікарняний, академічна мобільність тощо), які підтверджені документально, студент має право на продовження терміну здачі робіт. У цьому випадку йому встановлюють індивідуальні терміни здачі робіт згідно з наданими документами.

6.4 Неприпустимо:

- пропуски занять з неповажних причин;
- запізнення на заняття та порушення дисципліни під час занять;
- несвоєчасна здача практичних та самостійних робіт, несвоєчасне виконання модульного контролю (тестів);

- будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання готових робіт чи рішень інших студентів), що призведе до незарахування роботи (0 балів).

7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Педагогічна майстерність: Методичні вказівки до виконання практичних робіт для студентів спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) ОП Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) денної та заочної форм навчання / Упор.: А.В. Семенова. Київ: КНУТД, 2025. 25 с.
2. Педагогічна майстерність: Конспект лекцій для студентів спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) ОП Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) денної та заочної форм навчання / Упор.: А.В. Семенова. Київ: КНУТД, 2025. 52 с.
3. Педагогічна майстерність: Методичні вказівки до виконання самостійних робіт для студентів спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) ОП Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) денної та заочної форм навчання / Упор.: А.В. Семенова. Київ: КНУТД, 2025. 15 с.

8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бартків О. С., Мельник І.М. Педагогічна майстерність: освітній посібник. Луцьк, 2025. 353 с.
2. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: Навч. посібник і методичні матеріали. – Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 608 с
3. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник / О. М. Отич. -Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 208 с.
4. Підборський Ю. Г. Хмельницька О.С. Педагогічна майстерність викладача: навчальний посібник. Переяслав (Київ обл.): Домбровська Я. М., 2020. 156 с.
5. Педагогічна майстерність викладача професійної освіти: методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни / уклад.: Ю.С. Красильник. – Київ: КНУБА, 2022. – 56 с.
6. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. Харків: ХНПУ, 2021. 90 с.
7. Холковська І. Л., Волошина О. В, Губіна С. І. Основи педагогічної майстерності: практикум. Вінниця: «Твори», 2019. 240 с.

Додаткова

1. Педагогічна майстерність: підручник / за ред. І. А. Зязюна. Вид. 3-тє переробл. і допов. Київ: С ПД Богданова А. М., 2008. 376 с.
2. Педагогічна майстерність: опорні конспекти / Укладач Т.І.Молнар. – Мукачево: МДУ, 2016. – 69 с.
3. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. - К.: Вища шк., 1997. - 349 с: іл..
4. Семенова А. В., Мельник С.М. Мистецтво мовлення сучасного педагога: навч. посібник. / Алла Василівна Семенова, Світлана Михайлівна Мельник. – Одеса: Бондаренко М. О., 2019. – 308 с.
5. Теслюк В.М., Лузан П.Г. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. – К. : НАКККіМ, 2011. – 304 с.

9 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Все для студента: веб-сайт. URL: <https://www.twirpx.com/> .
2. МСОП КНУТД: веб-сайт. URL: <https://msnp.knutd.edu.ua>

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20__/20__ н.р.

Протокол засідання кафедри від «___» _____ 20 __ р. № ____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)